

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 27 listopada 2024 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Wiesław Kozielewicz (przewodniczący, sprawozdawca)

SSN Michał Laskowski

SSN Jarosław Matras

w sprawie **R. L.**

skazanego z art. 278 §1 k.k., art. 62 ust. 1 ustawy z dnia 29 lipca 2005 r.
o przeciwdziałaniu narkomanii

po rozpoznaniu w Izbie Karnej na posiedzeniu, w trybie art. 535 § 5 k.p.k.,
w dniu 27 listopada 2024 r.,

kasacji, wniesionej przez Prokuratora Generalnego na niekorzyść skazanego,
od wyroku Sądu Rejonowego we Włocławku
z dnia 29 maja 2024 r., sygn. akt II K 25/24,

**uchyla zaskarżony wyrok w części, w której nie orzeczono
obligatoryjnego środka karnego określonego w art. 70 ust. 4a
ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu narkomanii i w
tym zakresie sprawę R. L. przekazuje Sądowi Rejonowemu we
Włocławku do ponownego rozpoznania.**

[J.J.]

Michał Laskowski Wiesław Kozielewicz Jarosław Matras

UZASADNIENIE

R. L. został oskarżony o to, że:

1. w dniu 22 czerwca 2023 r. we W. zabrał w celu przywłaszczenia mienie w postaci butów o łącznej wartości 1.402.95 zł na szkodę Salonu Firmowego C., tj. o czyn z art. 278 § 1 k.k.;
2. w dniu 1 sierpnia 2023 r. we W. wbrew przepisom ustawy o przeciwdziałaniu narkomanii posiadał substancję psychotropową w postaci 7,25 grama amfetaminy, tj. o czym z art. 62 ust. 1 ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu narkomanii;
3. w dniu 20 września 2023 r. we W. wbrew przepisom ustawy o przeciwdziałaniu narkomanii posiadał substancję psychotropową w postaci 0,46 grama amfetaminy, co stanowiło wypadek mniejszej wagi, tj. o czyn z art. 62 ust. 3 ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu narkomanii (k. 212-213).

Sąd Rejonowy we Włocławku wyrokiem z dnia 29 maja 2024 r., sygn. akt II K 25/24, uznał R. L. za winnego popełnienia czynu zabronionego zarzucanego mu w pkt 1 aktu oskarżenia, wyczerpującego dyspozycję art. 278 § 1 k.k. i za to na mocy art. 278 § 1 k.k. w zw. z art. 37a § 1 k.k. skazał go na karę 9 miesięcy ograniczenia wolności, a także uznał go za winnego popełnienia czynu zabronionego zarzucanego mu w pkt 2 aktu oskarżenia, wyczerpującego dyspozycję art. 62 ust. 1 ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu narkomanii (przy ustaleniu wagi netto amfetaminy na 6,205 grama) i za to na mocy art. 62 ust. 1 ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu narkomanii przy zastosowaniu art. 37a § 1 k.k. skazał go na karę 5 miesięcy ograniczenia wolności, oraz uznał go za winnego popełnienia czynu zabronionego zarzucanego mu w pkt 3 aktu oskarżenia, wyczerpującego dyspozycję art. 62 ust. 3 ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu narkomanii (przy ustaleniu wagi netto amfetaminy na 0,329 grama) i za to na mocy art. 62 ust. 3 ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu narkomanii skazał go na karę 2 miesięcy ograniczenia wolności; na podstawie art. 85 § 1 k.k. i art. 86 § 1 i 2 k.k. orzeczone kary ograniczenia wolności połączył i wymierzył mu karę łączną roku ograniczenia wolności; na podstawie art. 63 § 1 k.k. na poczet orzeczonej kary łącznej ograniczenia wolności zaliczył R. L. okres rzeczywistego pozbawienia wolności w sprawie; na podstawie art. art. 46 § 1 k.k. zobowiązał go do naprawienia szkody

poprzez zapłatę kwoty 1402.95 zł na rzecz firmy C. S.A.; na podstawie art. 44 § 2 k.k. orzekł przepadek na rzecz Skarbu Państwa dowodu rzeczowego oraz śladów kryminalistycznych; na podstawie art. 70 ust. 2 ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu narkomanii orzekł przepadek na rzecz Skarbu Państwa dowodu rzeczowego oraz śladów kryminalistycznych; na podstawie art. 93a § 1 k.k. w zw. art. 93b § 1 k.k. w zw. z art. 93c pkt 5 k.k. i art. 93f § 2 k.k. orzekł wobec R. L. środek zabezpieczający w postaci terapii uzależnień; zwolnił go od uiszczenia opłaty, a wydatkami poniesionymi w toku postępowania obciążył Skarb Państwa (k. 269 - 270). Powyższy wyrok uprawomocnił się z dniem 6 czerwca 2024 r. (k. 271)

Od tego wyroku kasację złożył Prokurator Generalny. Zaskarżył ten wyrok na niekorzyść R. L. w części dotyczącej braku orzeczenia o obligatoryjnym środku karnym, o którym mowa w art. 70 ust. 4a ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu narkomanii w postaci świadczenia pieniężnego na rzecz Funduszu Pomocy Pokrzywdzonym oraz Pomocy Postpenitencjarnej. **Zarzucił** rażące i mające istotny wpływ na treść wyroku naruszenie przepisu prawa karnego materialnego, a mianowicie 70 ust. 4a ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu narkomanii, polegające na zaniechaniu orzeczenia wobec R. L. , pomimo uznania go za winnego popełnienia występku z art. 62 ust. 1 ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu narkomanii, środka karnego w postaci świadczenia pieniężnego na rzecz Funduszu Pomocy Pokrzywdzonym oraz Pomocy Postpenitencjarnej, w wysokości co najmniej 1.000 zł., podczas gdy stosownie do treści powołanego przepisu art. 70 ust. 4a ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu narkomanii, orzeczenie tego środka w wysokości, co najmniej 1.000 zł do wysokości 60.000 zł, jest obligatoryjne w przypadku skazania sprawcy za przestępstwo określone w art. 53 ust. 1, 1a lub 2, art. 55 ust. 1, 2 lub 3, art. 56 ust. 1, 2 lub 3, art. 58 ust. 1 lub 2, art. 59 ust. 1, 2 lub 3, art. 61, art. 62 ust. 1 lub 2, art. 62b ust. 2, art. 63 ust. 1, 2 lub 3 ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu narkomanii i **wniósł** o uchylenie wyroku w zaskarżonej części i przekazanie sprawy w tym zakresie Sądowi Rejonowemu we Włocławku do ponownego rozpoznania.

Sąd Najwyższy zważył co następuje.

Kasacja Prokuratora Generalnego jest oczywiście zasadna, gdyż zaskarżony nią wyrok Sądu Rejonowego we Włocławku jest wadliwy, albowiem został wydany z rażącym naruszeniem przepisu prawa, opisanego w zarzucie kasacji.

Otóż ustawą z dnia 5 sierpnia 2022 r. o zmianie ustawy - Kodeks karny wykonawczy oraz niektórych innych ustaw, znowelizowano ustawę z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu narkomanii, poprzez dodanie art. 70 ust. 4a w brzmieniu, cyt. „W razie skazania sprawcy za przestępstwo określone w art. 53 ust. 1. 1a lub 2. art. 55 ust. 1, 2 lub 3, art. 56 ust. 1, 2 lub 3, art. 58 ust. 1 lub 2, art. 59 ust. 1. 2 lub 3, art. 61. art. 62 ust. 1 lub 2, art. 62b ust. 2, art. 63 ust. 1, 2 lub 3 sąd orzeka świadczenie pieniężne wymienione w art. 39 pkt 7 Kodeksu karnego na rzecz Funduszu Pomocy Pokrzywdzonym oraz Pomocy Postpenitencjarnej w wysokości co najmniej 1.000 złotych, do wysokości 60.000 złotych”. Nowelizacja ta weszła w życie z dniem 1 stycznia 2023 r. Wskazany przepis obowiązywał zatem zarówno w dacie popełnienia przez R. L. przypisanego mu występkę z art. 62 ust. 1 ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu narkomanii (tj. w dniu 1 sierpnia 2023 r.), jak i w czasie orzekania przez Sąd Rejonowy we Włocławku (tj. w dniu 29 maja 2024 r.).

W realiach niniejszej sprawy, Sąd Rejonowy we Włocławku uznając R. L. za winnego popełnienia występkę z art. 62 ust. 1 ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu narkomanii, zobowiązany był również orzec wobec niego obligatoryjny środek karny w postaci świadczenia pieniężnego na rzecz Funduszu Pomocy Pokrzywdzonym oraz Pomocy Postpenitencjarnej w wysokości co najmniej 1.000 zł., do wysokości 60.000 zł., czego jednak nie uczynił. Trafnie zatem wskazuje Prokurator Generalny, iż doszło do rażącej obrazę przepisu prawa karnego materialnego - art. 70 ust. 4a ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu narkomanii. Uchybienie to miało oczywisty wpływ na treść wydanego wyroku, ponieważ doprowadziło do nieuzasadnionego, z punktu widzenia jednoznacznego brzmienia powołanego przepisu pozakodeksowego prawa karnego materialnego, rozstrzygnięcia w zakresie represji karnej, bowiem mimo popełnienia przez R. L. jednego z enumeratywnie wymienionych w art. 70 ust. 4a ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu narkomanii przestępstw, skierowanych przeciwko zdrowiu publicznemu, nie poniósł on obligatoryjnych konsekwencji wskazanych w tym przepisie. Zasadnie zatem Prokurator Generalny wnosi o uchylenie wyroku Sądu

Rejonowego we Włocławku w zaskarżonej części i przekazanie sprawy w tym zakresie temu Sądowi do ponownego rozpoznania.

Przypomnieć należy, iż w orzecznictwie Sądu Najwyższego w pierwszej dekadzie XXI wieku istniała rozbieżność dotycząca kwestii, czy w postępowaniu kasacyjnym dopuszczalne jest uchylenie zaskarżonego kasacją orzeczenia wyłącznie w części w jakiej nie zawiera ono obligatoryjnego rozstrzygnięcia (dopuszczono taką możliwość np. w wyrokach Sądu Najwyższego: z dnia 3 grudnia 2002 r., sygn. akt IV KK 373/02, Legalis, z dnia 5 października 2005 r., sygn. akt II KK 106/05, Legalis, z dnia 8 września 2009 r., sygn. akt IV KK 205/09, Legalis, z dnia 14 czerwca 2010 r., sygn. akt IV KK 70/10, Legalis, z dnia 8 stycznia 2014 r., sygn. akt IV KK 374/13, Legalis, odmienny pogląd zaprezentowano np. w postanowieniu składu 7 Sędziów SN z dnia 25 marca 2010 r., sygn. akt I KZP 36/09, OSNKW 2010, z. 5, poz. 40, czy w wyrokach Sądu Najwyższego: z dnia 1 września 2011 r., sygn. akt V KK 168/11, Legalis, z dnia 10 września 2013 r., sygn. akt III KK 100/13, Legalis). W uchwale Pełnego Składu Izby Karnej z dnia 28 października 2015 r., sygn. akt I KZP 21/14, OSNKW 2016, z. 1, poz. 1, przyjęto, że w postępowaniu kasacyjnym jest dopuszczalne uchylenie zaskarżonego kasacją orzeczenia sądu wyłącznie w części w jakiej nie zawiera ono rozstrzygnięcia w przedmiocie środka karnego, którego zastosowanie było obligatoryjne. W myśl ustawy o Sądzie Najwyższym uchwała składu całej izby, z chwilą podjęcia, uzyskuje moc zasady prawnej (por. szerzej W. Koziulewicz, Instytucja uchwał Sądu Najwyższego mających moc zasad prawnych – kwestie sporne w orzecznictwie Sądu Najwyższego w latach 1990 – 2010, w: A. Przyborowska – Klimczak, A. Taracha (red), *Iudicium et Scientia*. Księga jubileuszowa Profesora Romualda Kmiecika, Warszawa 2011, s. 251 – 270). Ta uchwała odnosiła się do nieorzeczenia obligatoryjnego środka karnego. Pamiętać wszakże należy, iż na skutek zmiany stanu prawnego uchwała ta straciła na aktualności. Przepis art. 425 § 2 zdanie drugie k.p.k., w stanie prawnym od 15 kwietnia 2016 r. (por. art. 1 pkt 104 ustawy z dnia 11 marca 2016 r – Dz. U. 2016 r., poz. 437) pozwala bowiem zaskarżyć brak określonego rozstrzygnięcia, a zatem nie ogranicza zakresu zaskarżenia tylko do braku rozstrzygnięcia o środku karnym. Przepis ten mający, poprzez art. 518 k.p.k., zastosowanie w postępowaniu kasacyjnym umożliwia zarówno wprost zaskarżenie braku określonego

rozstrzygnięcia, jak też Sądowi Najwyższemu wydanie orzeczenia, mocą którego uchyla zaskarżone kasacją orzeczenie sądu, w części, w której nie zawarto określonego rozstrzygnięcia i przekazania sprawy w tym zakresie do ponownego rozpoznania (por. art. 425 § 2 zdanie drugie k.p.k. w zw. z art. 518 k.p.k. i art. 537 § 2 k.p.k.).

Kierując się przedstawionymi wyżej motywami Sąd Najwyższy, na mocy art. 537 § 2 k.p.k. i art. 535 § 5 k.p.k., orzekł jak w wyroku.

[J.J.]

[ał]

Michał Laskowski Wiesław Kozielowicz Jarosław Matras